

Jop van Kempen & Bas Soetenhorst

HET AJAX DNA

Van reuzendoder tot Europees figurant

2025 Prometheus Amsterdam

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te achterhalen. Aan hen die desondanks menen aanspraak te kunnen maken op enig recht, wordt verzocht contact op te nemen met Uitgeverij Prometheus, Postbus 1662, 1000 BR Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

© 2025 Jop van Kempen en Bas Soetenhorst

Omslagontwerp Jan van Zomeren

Omslagbeeld PRO SHOTS/Stanley Gontha

Foto auteurs Jeannette Huisman

Lithografie afbeeldingen Pixel-it

Zetwerk Mat-Zet bv

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 6104 0

Inleiding

Hoe valt te verklaren dat Ajax nog geen anderhalf jaar na de succesvolle periode onder Erik ten Hag in een diep dal belandde?

Het korte antwoord ligt in de dickpics die technisch directeur Marc Overmars verstuurde. Maar dat verklaart niet waarom Ajax in het najaar van 2025 – bijna vier jaar later – nog zoekende is naar een nieuwe toekomst, en geen zicht heeft op een volgende bestorming van de Europese top.

Die dickpics zijn ook niet het hele verhaal van de affaire-Overmars. Een uitvoerige reconstructie in dit boek beschrijft hoe de technisch directeur tijdens het appen schijnbaar masturbeerde, en zijn machtige positie misbruikte voor zijn seksuele verlangens.

Overmars stond bij Ajax op zo'n hoog voetstuk dat de enige vrouw die bij algemeen directeur Edwin van der Sar aan de bel trok, in eerste instantie deed alsof ze namens iemand anders sprak. Overmars' veronderstelling dat het appcontact 'wederkerig' was – zoals hij beweerde – wordt weersproken in onderzoek dat Ajax liet verrichten, zo onthullen we.

In een tot nu toe geheim gebleven rapport staat ook dat het gedrag van Overmars is 'gedoogd'. Met andere woorden: Ajax wist er tot op zekere hoogte van. Die constatering is niet het enige opmerkelijke in een snoeihard rapport over de clubcultuur, waarin vrouwen een ondergeschoven positie innamen. De auteurs van het rapport schrokken van de incidenten waarover ze hoorden. Ook in de jeugdopleiding signaleerden ze misstanden. Zo kan

het tolereren van divagedrag bij jonge talenten ‘kleine monster-tjes’ creëren.

Uiteraard gaat het boek over de Mislintat-zomer. De technisch directeur kreeg al snel bonje met trainer Maurice Steijn, die veronderstelde dat Mislintat gearriveerde spelers zou aantrekken, wat niet gebeurde. Veelzeggend is de ruzie over het rugnummer van Chuba Akpom. Steijn wilde niet dat hij nummer 10 kreeg, dat was in zijn visie alleen weggelegd voor sterspelers als Litmanen, Sneijder en Tadić. Steijn verloor ook deze discussie.

In dit boek zetten we de schijnwerpers op de veteranen van Ajax 5, het zaterdagteam uit de amateurtak dat grote invloed op de koers van de club wordt toegedicht. Het is het elftal van Alex Kroes, die Mislintat opvolgde. Vanuit het team werd al in een pril stadion gewaarschuwd voor de handel en wandel van Mislintat.

In Zaterdag 5 steken ze ook de draak met Kroes. Wanneer hij in de problemen komt door een aandelentransactie die riekt naar handel met voorkennis, noemen ze hem Alex Koers.

We beschrijven een woede-uitbarsting van Kroes in het winterse transferwindow van 2025, omdat het niet lukt Oliver Edwardsen tijdig in te schrijven voor de Klassieker. Er sneuvelt een prullenbak. Het is illustratief voor zijn worsteling om Ajax te hervormen.

We gaan in op het duizelingwekkende tempo waarin Ajax bestuurders verbrandt. Of ze nu Pier Eringa of Carolien Gehrels heten: meestal vroeg en soms laat ontdekken ze dat Ajax ‘een slangentuin’ is. Dat onderstreept een opmerking van ex-commissaris Leo van Wijk. Kort na de voordracht van Carolien Gehrels als president-commissaris zegt hij op een besloten bijeenkomst dat de nieuwe rvc-leden ‘de ballen verstand’ hebben van de vereniging Ajax en van voetbal.

Ajax telt drie bestuurslagen, waarin tussen 2017 en 2025 liefst 49 mensen ten tonele verschenen of afscheid namen. Bijna iedereen vertrekt met een nare afdrank. Het maakt Ajax tot een ‘omgekeerde wasstraat’, waar je schoon ingaat en besmeurd uit komt.

Wie wil overleven, kan in de leer bij de opvolger van Van der

Sar, Menno Geelen. Hij bleef als een van de weinige bestuurders jarenlang kreukvrij te midden van alle tegenslagen, signaleren we. Hoe? Een tipje van de sluier: wees vooral zichtbaar bij goed nieuws.

We leggen uit dat de complexe organisatiestructuur van Ajax invloed heeft op het veld. Francesco Farioli knapte af op 'het trage Ajax', zoals hij de club binnenskamers noemde. De technische leiding knapte op haar beurt af op zijn behoudende speelwijze. En Wout Weghorst knapte af op het feit dat Farioli niet wilde dat er over de titel werd gesproken, zelfs niet toen Ajax negen punten voorsprong had op psv. De spits verpakte zijn onvrede in harde duels op de training. Hij ging er zo fel in, dat Farioli een training stillegde. Toen Josip Šutalo zei voor een blessure te vrezen, liep Weghorst hoofdschuddend weg, richting kleedkamer.

Hoe is het mogelijk dat John Heitinga de opvolger werd van Farioli? Hoe werkt het bij Ajax? En waarom werkt het zo? Daarover gaat dit boek. Het is een stoomcursus om de club te begrijpen, al 'is Ajax niet makkelijk', vrij vertaald naar een boek over de harde kern van de Amsterdamse club: *F-Side is niet makkelijk*.

We doen een poging. Daarbij gaat het ook over de strijd om invloed tussen de vereniging – de amateurtak met honderden leden – en de nv, waar de directie, raad van commissarissen en het eerste elftal toe behoren. Het zijn in feite 'twee Ajaxen', met een soms turbulente relatie.

We proberen Ajax op de snijtafel te leggen, zoals Nicolaes Tulp een lichaam ontleedde in *De anatomische les* van Rembrandt. Dat komt van pas bij het formuleren van een antwoord op de vraag wat het Ajax-DNA nu precies is.

Bijna iedereen in de club heeft er de mond van vol, maar hoe het Ajax vormgeeft, is niet eenvoudig te bepalen. Aanvallend voetbal? Met eigen jeugd? 4-3-3? Techniek en spelintelligentie boven brute kracht? Voorrang voor 'echte Ajacieden'? De ellenlange discussies over de eigen identiteit lijken zelf inmiddels onderdeel van het DNA.

In het najaar van 2025 poogt Ajax het DNA vast te leggen in be-

leid middels een paspoort voor Ajacieden dat de clubwaarden bevat. Of het beklijft? Daarvoor is de clubcultuur misschien wel te ingewikkeld. Of misschien is het Ajax-DNA een te grillig begrip. Zoals een 'rasechte' Ajacied ons verzekert: 'Ik weet ook niet precies wat het Ajax-DNA is, maar áls het bestaat, dan heb ik het.'

Meedoen met de grote jongens

Bescheidenheid is troef op maandagochtend 16 december 2024 in Amsterdam '72, de grootste zaal in de Johan Cruijff Arena. Aandeelhouders, directie en raad van commissarissen zijn om tien uur bijeengekomen voor de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van de enige beursgenoteerde voetbalclub van Nederland. Voor iedereen is er koffie met een koekje.

Ajax mag de naam hebben een arrogante, rijke club te zijn, maar daar blijkt deze ochtend bar weinig van. Achter een grote tafel zitten elf bestuurders, van wie de ene na de andere nederig verkondigt dat de bomen niet meer tot in de hemel groeien. De club neemt afscheid van het bedrijfsmodel dat is gebaseerd op deelname aan de lucratieve Champions League. Ajax gaat voortaan uit van de Europa League, een podium voor de Europese sub-top. Alsof de Amsterdamse club van Carré naar De Kleine Komedie gaat.

Over het seizoen 2024-25 lijdt Ajax een verlies van 37,3 miljoen euro, zal later blijken. Het is vooral een gevolg van een schoonmaak in de selectie, waarbij aankopen die Sven Mislintat in de zomer van 2023 deed met verlies van de hand zijn gedaan.

Natuurlijk, het streven blijft om succesvol te zijn in de belangrijkste Europese competitie. 'Maar plaatsing voor de Champions League mogen we niet meer als een vanzelfsprekendheid zien,'

zegt algemeen directeur Menno Geelen op die vergadering in december 2024. ‘Op dat vlak zien we dus een koerswijziging.’

Kwalificatie voor de Europa League moet voortaan voldoende zijn om geen verlies te maken, vult technisch directeur Alex Kroes aan. ‘We moeten het met minder geld gaan doen. Slimmer zijn dus, met vooral eigen jeugd.’

Later die week interviewen we Kroes voor *Het Parool* in zijn kantoor op De Toekomst, het trainingscomplex van Ajax op een steenworp van de Arena. Aan de muur hangen zwart-witfoto's van Rinus Michels, Johan Crujff en Louis van Gaal – de portretten zijn nog opgehangen door Erik ten Hag, de trainer die er tot het voorjaar van 2022 kantoor hield.

Een rode draad in de foto's is ‘het Spartaanse’, zoals Kroes het noemt. Zo vormde Michels de amateurs van Ajax om tot harde profs, onder wie Crujff zelf. En dat Van Gaal het arbeidsethos hoog in het vaandel had, weet Kroes uit eigen ervaring. Van z'n negende tot negentiende speelde hij in de jeugdopleiding van Ajax, waar Van Gaal toen hoofd opleidingen was.

‘Ik heb enkele trainingen van Louis gehad,’ zegt Kroes, die als speler nooit doorbrak. Het doek voor de kleine, felle verdediger annex middenvelder viel onder toenmalig hoofd opleidingen Co Adriaanse. ‘Volkomen terecht. Natuurlijk deed het pijn, maar ik was niet goed genoeg voor het eerste elftal van Ajax.’ Kroes vindt zichzelf een ‘type Jan Wouters’, maar dan van een paar niveaus lager.

Kroes kijkt met genoegen terug op de leerschool die de jeugdopleiding van Ajax voor hem was. Het heeft hem mede gevormd tot een harde werker, die na een universitaire studie bedrijfseconomie een zaakwaarnemerskantoor opzette dat onder de naam SEG uitgroeide tot een internationale onderneming.

Ook de hervorming van Ajax vergt veel werk en discipline. Kroes benadrukt dat er nog wel wat moet gebeuren om Ajax ‘financieel duurzaam’ te maken. ‘Veel mensen denken dat het lek boven is als we in het seizoen 2025-26 weer Champions League spelen,’ zegt hij. ‘Dat is niet zo.’

Kroes is een energieke prater. In het sobere vertrek hangt een magneetbord met een voetbalveld en een whiteboard waarop hij al pratend en wijzend formules schetst voor het nieuwe salaris-huis en golfbewegingen in de prestaties van Ajax. Het moet allemaal *leaner and meaner*.

Hij werkt aan lagere spelerssalarissen en een breuk met de gewoonte om een groot deel van het geld dat binnenkomt door de verkoop van spelers te gebruiken voor het dekken van kosten om de tent draaiende te houden. ‘Geloof me,’ zegt Kroes, ‘financiële duurzaamheid is van levensbelang, belangrijker nog dan sportief resultaat. Voor een technisch directeur misschien een gekke uitspraak,’ erkent hij zelf. ‘Maar over honderd jaar moet deze club er nog zijn.’

Na twee desastreuze transferzomers en drie jaar zonder deelname aan de Champions League heeft Ajax (voorlopig) afscheid genomen van het ambitieuze streven om structureel aan te haken bij de Europese top. Die droom blijven stutten met een hoge begroting kan tot rode cijfers leiden en het voortbestaan van de club in gevaar brengen.

Even verder terug in de tijd. Wat waren toen de overwegingen voor de stap richting het doen herleven van de grote Europese successen van Ajax? De club die in de jaren zeventig en halverwege de jaren negentig tot de fine fleur van het Europese en mondiale voetbal behoorde, besluit in het nieuwe millennium om opnieuw mee te gaan doen met de grote jongens.

Voorafgaand aan dat besluit rijgt Ajax met Frank de Boer als coach de titels aaneen. Tussen 2011 en 2014 behalen de Amsterdammers vier keer achtereenvolgend het landskampioenschap. De daaraan gekoppelde deelname aan de Champions League en het zuinige beleid leveren veel geld op. Het eigen vermogen van Ajax groeit van 54 miljoen euro in 2014 naar 95 miljoen in 2015.

De positieve financiële resultaten maken het voor Ajax onvermijdelijk om dividend uit te keren aan de aandeelhouders. De statuten bepalen dat dat kan als sprake is van zwarte cijfers. Een

normaal uitgangspunt voor een beursgenoteerde nv, maar bij een voetbalclub spelen andere overwegingen. Daar geldt een aandeel vooral als een emotionele investering om clubliefde en betrokkenheid tot uitdrukking te brengen. Leuk en aardig, die aandeelhouders, maar het is niet de bedoeling dat zij financieel beter worden van hun ‘emo-aandeel’. Eventuele winst moet naar de club vloeien, is het idee. Maar wat als we ze moeten laten meeprofiteren?

Met een kunstgreep lost de raad van commissarissen (rvc) het op. Die voegt één woord toe aan de statuten: alleen als sprake is van ‘operationele’ winst kunnen aandeelhouders geld tegemoetzien. Dat ene woordje maakt een wereld van verschil, want de operationele winst betreft de ‘normale’ bedrijfsvoering. Opbrengsten uit spelersverkopten horen níet bij de operationele winst. De historie leert dat Ajax zelden operationele winst maakt. Zwarte cijfers zijn zonder de inkomsten uit spelersverkopten nagenoeg onmogelijk gebleken. Door de statutenwijziging houdt Ajax de gemaakte winsten dus binnen de organisatie, waar ze worden gebruikt voor een nieuwe aanval op de Europese top.

Alle landstitels ten spijt is er vervolgens in de periode-De Boer overigens genoeg om over te klagen. Het spel is verre van avontuurlijk. Slaapverwekkend en inspiratieloos, vooral op het einde van de rit, zo heet het in de media. ^{vi} berekent dat De Boer in het seizoen 2014-15 kampioen 0-0 spelen is in eigen huis. Liefst 10 procent van alle doelpuntloze thuiswedstrijden in de clubhistorie – op dat moment dertig – voltrekt zich in dat seizoen.ⁱ

Ter verdediging van De Boer geldt dat de kwaliteit van de selectie tegenvalt, waardoor de trainer inzet op gecontroleerd spel. Met aankopen als Tobias Sana – overgekomen van IFK Göteborg voor ongeveer 350.000 euro – en Danny Hoesen – gekocht van Fulham voor zo’n 500.000 euro – is meedoen met de grote jongens in Europa onhaalbaar.

In de Champions League wordt het team van De Boer steevast snel uitgeschakeld. Ajax heeft in die jaren een abonnement op de

derde plek in de groepsfase. Het zijn karige internationale jaren, maar de bankrekening groeit.

Na het derde jaar van De Boer krijgt technisch directeur Marc Overmars vanuit de rvc het verzoek op zoek te gaan naar een andere coach, die aanvullender denkt. Maar bij gebrek aan een geschikt alternatief blijft De Boer aan. Zoals Johan Cruijff in zijn laatste levensjaar tegen rvc-voorzitter Leo van Wijk zegt: 'Een trainer die vier keer achter elkaar kampioen wordt, stuur je niet zomaar weg.'

In 2016 gebeurt dat dan toch, wanneer Peter Bosz aantreedt. Hij kent als coach in feite één smaak: naar voren. Dat valt natuurlijk goed in Amsterdam, want aanvallen zit in het DNA van de club. Het levert in dit geval ook nog eens meteen resultaat op: in mei 2017 staat Ajax in Stockholm in de finale van de Europa League tegen Manchester United.

Aan de vooravond van dat duel brengt de club een gelikt filmpje uit onder het motto: *We are back*. Ajax, de 'heruitvinder van het voetbal', de club die de wereld in de jaren zeventig het aanvallende en winnende totaalvoetbal toonde en dat in de jaren negentig nog eens dunnetjes overdeed, is terug aan de Europese top. Na 21 jaar staat de club weer in een Europese finale.

Maar tegen het pragmatische, ontregelende voetbal van José Mourinho's United zijn de Amsterdammers niet bestand. Ze lijden een kansloze nederlaag (2-0). 'Er zijn veel dichters in het voetbal,' zegt Mourinho na de zege over de speelstijl van Bosz' Ajax. 'Maar dichters winnen weinig prijzen.'²

Ajax ziet zich geconfronteerd met de grenzen van de in 2012 ingeslagen koers. Na de machtsgreep van Johan Cruijff in 2010 zijn een paar uitgangspunten in beton gegoten. Zo moeten 'jassies' in het bestuur zoveel mogelijk wijken voor oud-spelers, want die snappen beter hoe je een voetbalclub runt. Zo belanden de voormalige wereldsterren Edwin van der Sar en Marc Overmars in de directie.

En het is afgelopen met de exorbitante salarissen, beveelt Cruijff. Niemand in de selectie verdient meer dan 1 miljoen euro.

Bij Ajax speel je niet voor het geld, maar om in jezelf te investeren, is het idee. 'Je moet het wel een eer vinden om bij Ajax te spelen,' zegt trainer Frank de Boer.³

Ajax is van origine een opleidingsclub. Dure spelers zijn niet per se goede spelers. Of, zoals Cruijff het verwoordt: 'Ik heb nog nooit een zak geld een goal zien maken.'⁴

Met de komst van Hakim Ziyech in 2016 licht Ajax de hand met het eigen salarisplafond. Maar het is dan nog de uitzondering die de regel bevestigt: 1 miljoen is de grens. Met bijvoorbeeld bonusafspraken en tekengelden kan Ajax spelers wel extra belonen. Dat neemt niet weg dat de salariscap de mogelijkheden op de transfermarkt beperkt. Ajax kan bij lange na niet concurreren met topclubs uit landen als Frankrijk en Italië, laat staan uit Engeland, Duitsland en Spanje.

De relatief bescheiden salarissen maken het ook lastig in eigen huis opgeleide talenten te weerhouden van een vroegtijdig vertrek naar het buitenland, waardoor Ajax ieder seizoen weer bijna vanaf nul moet beginnen met het opbouwen van een team. Daarmee dreigt de finaleplaats uit het voorjaar van 2017 een incident te zijn.

Dat blijkt al een paar maanden later, wanneer Ajax zich niet kan kwalificeren voor Europees voetbal. OGC Nice verspert de weg naar de Champions League en het bescheiden Rosenborg uit Noorwegen schakelt Ajax uit in de voorronde van de Europa League. De finalist van vorig seizoen haalt nu niet eens het hoofdtoernooi. Tot overmaat van ramp loopt Ajax in eigen land voor het vierde achtereenvolgende jaar de titel mis. Opnieuw wordt Ajax tweede. De Europese ervaring kent dus geen vervolg.

Om critici voor te zijn refereert Van der Sar op de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering zelf maar aan het bombastische filmpje over de rentree van Ajax op het Europese podium: 'Ja, we are back. Terug bij af. Al voelen wij dat niet zo hoor.'⁵

De onvrede zwelt aan, ook binnen Ajax. De club wil op het Europese podium weer serieus worden genomen. Oud-penning-

meester Arie van Os – hij is zwaar vervlochten met de winst in de Champions League in 1995 – verkondigt in *De Telegraaf* dat algemeen directeur Van der Sar het beste kan vertrekken: ‘Hij moet gewoon de eer aan zichzelf houden,’ zegt Van Os. ‘De titel is verspeeld en er is geen progressie.’⁶

Onder die omstandigheden zoekt de club naar nieuwe wegen voor succes. De drang om weer aan te haken bij de top van Europa kan in een stroomversnelling komen als de plannen van een Super League doorgaan. Van der Sar pikt als bestuurder van de European Club Association – de belangenvereniging voor grote Europese clubs – geluiden op over de vorming ervan. Dat zou een gesloten competitie moeten worden met de beste twintig Europese clubs, los van de UEFA.

Als die alternatieve liga echt van de grond komt, kan dat een enorme ondermijning betekenen van de Champions League en andere UEFA-toernooien.

Mede op basis van de rijke historie kan Ajax in aanmerking komen voor deelname aan de Super League, maar zeker is dat niet. De marginale rol op het Europese podium van de afgelopen jaren – op de oprisping onder Peter Bosz na – kan er evengoed toe leiden dat de Amsterdammers buiten de boot vallen. Dat vooruitzicht baart de raad van commissarissen zorgen. Het is aanhaken of afhaken, zo is de inschatting. We moeten iets, concludeert de rvc.

Ondertussen stromen de inkomsten binnen. In 2016 maakt Ajax een recordtransfer waarbij Napoli de Poolse spits Arkadiusz Milik voor 32 miljoen euro overneemt. Het jaar daarop verkast de Colombiaanse verdediger Davinson Sánchez voor meer dan 40 miljoen naar Tottenham Hotspur. Milik was eerder gehaald voor nog geen 3 miljoen, Sánchez voor 5 miljoen. Kassa! Dankzij het zuinige beleid tijdens en na de vier landstitels onder Frank de Boer heeft Ajax veel vet op de botten.

Rond het voorjaar van 2018 belegt rvc-voorzitter Leo van Wijk een vergadering met onder anderen directieleden, Michael van Praag en de voorzitter van de bestuursraad (Hennie Henrichs),

die als grootaandeelhouder namens de vereniging Ajax forse invloed kan laten gelden. Van Wijk wijst op de enorme pot met geld die de club bezit dankzij de gunstige transfers en vier achtereenvolgende jaren in de Champions League, die staat te verstoffen vanwege de cruijffiaanse wetten waaraan Ajax zich houdt: geen salarissen boven de 1 miljoen, en dus ook geen aankopen die op Europees topniveau een kwaliteitsimpuls betekenen, want zulke spelers komen voor minder dan een miljoen hun bed niet uit.

De vraag die op tafel ligt: moet het salarisplafond niet verdwijnen, zodat Ajax eindelijk weer eens langer kan meedoen in de Champions League, in plaats van telkens te sneuvelen in de groepsfase?

Een andere optie voor de besteding van het geld is om van de beurs af te gaan, realiseert Van Wijk zich. Ajax heeft sinds 1998 een beursnotering en dat leverde destijds 54 miljoen euro op. Maar de structuurverandering die de beursgang in de Amsterdamse club teweegbracht, zorgde ook voor veel deining. In de vele analyses die Ajax van zichzelf maakte, speelt de beursgang een voorname rol. De ‘Commissie 2000’ – waarvan Van Wijk zelf de voorzitter was – doet al aanbevelingen over een betere omgang met de nieuwe situatie. In ‘Ajax, de weg naar winst’, een rapport uit 2008, stelt een onderzoekscommissie onder leiding van Uri Coronel dat Ajax dient te onderzoeken hoe het van de beurs kan. Een *delisting* zal de club ten goede komen, is de conclusie. Alleen, dat kost wel miljoenen.

Hoewel Ajax in het voorjaar van 2018 ruim bij kas zit, en de club bij wijze van vingeroefening wel eens een scenario laat opstellen, is een *delisting* nooit een serieuze optie. Ook het kopen van de Johan Cruijff Arena wordt als gedachte-experiment wel eens besproken, maar Ajax wil boven alles terug naar de Europese top en gaat daarom investeren in de selectie. De club besluit miljoenensalarissen te gaan uitdelen. Van Wijk berekent dat de post voor spelerssalarissen van circa 25 miljoen euro meer dan kan worden verdubbeld, naar 55 miljoen. Technisch directeur

Overmars loopt het water in de mond. Daar kan ik wel iets mee, is zijn reactie.

Dat het nieuwe bedrijfsmodel niet zonder risico's is, daarvan zijn de betrokkenen zich bewust. Eén jaar geen Champions League is overkomelijk, blijkt uit de ramingen. Een tweede jaar ook. Pas als Ajax daarna weer geen deelname aan de lucratieve competitie afdwingt, is er een probleem en moet fors worden bezuinigd. Met die harde afspraak gaat iedereen akkoord met het nieuwe bedrijfsmodel.

Overmars gaat doortastend te werk. Met behulp van het tot 160 miljoen euro uitgedijde eigen vermogen haalt hij in juni 2018 de 29-jarige Dušan Tadić van Southampton naar Ajax, voor een transfersom van ten minste 12 miljoen euro. Met een beginsalaris van ruim 3 miljoen euro – dat na meerdere contractverlengingen oploopt naar ongeveer 5 miljoen – wordt de Serviër de tot dan toe best betaalde Ajacied ooit. Ook heeft hij uitonderhandeld dat hij een skybox in het stadion krijgt.⁷ Ajax overtroeft clubs als AC Milan en Liverpool, die eerder ook al interesse hadden in Tadić, maar terugdeinsden vanwege zijn salariseisen.

Het is niet de eerste keer dat Overmars een poging doet om Tadić in te lijven. In 2014 neemt de technisch directeur al eens contact op met FC Twente, de toenmalige club van Tadić. Twente-voorzitter Joop Munsterman kiest voor een lucratievere deal met Southampton, en Tadić weet niets van de interesse van Ajax.⁸ Dat Overmars in 2014 achter het net vist, maar in 2018 wel tegemoet kan komen aan de financiële eisen van Tadić en zijn zaakwaarnemer Miloš Malenović, zegt alles over de nieuwe koers van Ajax.

Een paar weken na het aantrekken van Tadić volgt de 28-jarige Daley Blind van Manchester United, voor een transfersom van 16 miljoen euro. Ook Blind gaat dwars door het salarisplafond van 1 miljoen van Crujff.

De deals met Tadić en Blind zijn voor Nederland ongekende transacties. Zulke topspelers zijn doorgaans alleen in hun nadagen te interesseren in een rentree in de Eredivisie. Dat ze die ma-

ken terwijl ze nog in de volle kracht van hun voetballevens zijn, is alleen mogelijk door fors te betalen.

‘Dit is pas het begin,’ verkondigt Overmars. De basis voor indrukwekkende successen die Ajax in de jaren daarna behaalt in de Champions League is gelegd. Maar met het risicovolle bedrijfsmodel is tevens de basis gelegd voor de bezuinigingen die Alex Kroes vanaf 2024 volgens afspraak moet doorvoeren.